

Zápis z obhajoby dizertační práce

Student: PhDr. David Pavlát
Datum narození:
ID studia:
Studijní program: Historické vědy
Studijní obor: České dějiny
Název práce: Novinář a politik Hubert Ripka
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: PhDr. Jan Gebhart, CSc. DSc.
Oponenti: Doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.
Prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc.
Datum obhajoby: 9. 9. 2016
Místo obhajoby: UK FF, nám. J. Palacha 2, Praha 1, místnost č. 208
Termín: řádný
Předseda komise: Prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.

09:05 Zahájení obhajoby předsedou prof. PhDr. J. Rychlíkem, DrSc., přítomen vedoucí (PhDr. J. Gebhart, CSc., DSc.), oponenti (doc. PhDr. J. Čechurová, Ph.D., prof. PhDr. R. Kvaček, CSc.) a členové komise: PhDr. J. Randák, Ph.D., doc. PhDr. M. Stehlík, Ph.D., I. Šedivý, Mgr. M. Michela, Ph.D.

09:06 Vedoucí (*Jan Gebhart*) seznamuje s tématem dizertační práce, dlouhodobý zájem kandidáta o téma, ve srovnání s předchozím bádáním žádoucí rozšíření tématu o první i druhé exilové období, navrhuje, aby byl studentovi udělen titul PhD.

09:09 Uvedení dizertační práce studentem: tématem osobnost novináře a politika Huberta Ripky, charakteristické úzké spojení s Edvardem Benešem – klíčový aspekt pro meziválečné období. Jedná se o jednoho z nejaktivnějších novinářů mezi válkami, spojeného s Národním osvobozením a od 1930 s Lidovými novinami. Hlavními motivy, které prochází celým studovaným tématem je obhajoba politiky a zahraniční orientace prosazované T. Masarykem a E. Benešem. Ripka disponoval delikátními kontakty do zahraničí (zejm. Francie), ale neméně důležitá byla i jeho orientace na jihoslovenskou problematiku. Student zvolil chronologický přístup ke studiu. Zásadní moment student spatřuje v odchodu do Londýna, v dubnu 1939 Paříže – klíčová činností vytvoření tiskové kanceláře na podporu E. Beneše (také proti Š. Osuskému). Později se stal státním tajemníkem, pak ministrem zahraničních věcí v exilové vládě. Následně návrat do ČSR: zatímco do exilu odcházel jako informátor, do osvobozené republiky se vracel jako představitel londýnské exilové vlády. V únoru 1948: iniciátor demise nekomunistických ministrů. Měl jasnou představu o funkci a roli střední Evropy v poválečné zahraničně politické konstelaci. Spočívala ve spolupráci Východu a Západu jako záruky proti nové německé agresi. U Ripky se projevila také opatrná náklonnost k federalizačním projektům ve střední Evropě. Student sledoval též poválečné Ripkovo působení až do jeho smrti.

09:23 Oponenti vyzváni k přednesení posudků

09:23 Oponent (*Robert Kvaček*) – Ripka byl složitá osobnost (např. ve srovnání s P. Zenklem či B. Laušmanem), plnil funkci kabinetního politika, který nikdy nedokázal strhnout davy. O to náročnější usilování o jeho

biografické zpracování, které je beztak jeden z nejobtížnějších žánrů, který lze obtížně naplnit ve všech potřebných ohledech. Ripka projevoval odtahitý vztah k poválečným politikům, ale evidentní jsou souvztažnosti mezi prvním a druhým exilem. Profesor upozornil na blízkost s Benešem, která podle něj patrně plynula zejména z tématu Jihoslovanů, méně Francie. Pokud by práce měla být publikována, doporučuje propracování (doplnění zdrojových dokumentů), např. v případě exilu za druhé světové války.

09:32 Oponentka (*Jana Čechurová*) seznámila přítomné s hlavními body svého posudku. Sledovala dlouhodobě práci kandidáta na tématu. Struktura práce je vhodná, ale řada informací se opakuje. Uznává, že není snadné vyložit Ripku právě proto, že byl v centru dění. Obtížně tak lze pominout obecnější souvislosti. Za problematické považuje především některé chybějící zdroje – literaturu i prameny. Rozbor pramenů a literatury je nepřesný a závěr v zásadě chybí. Kandidát vychází výhradně z úředních materiálů, chybí citace řady fondů AKPR, MZO apod., dále prameny vydané tiskem. Autor necituje řadu důležitých monografických textů: P. Horák o B. Laušmanovi, Ch. Brenner o veřejném diskurzu třetí republiky, chybí též Opočenského deníky, řada memoárů. Oponentka postrádá rovněž rozměr H. Ripky jako člověka. Nejlepší Ripkovou charakteristikou je převzatá citace Smutného. Ripkův životní styl student popisuje formou řady klišé – z toho nelze mnoho usuzovat: „bujarý noční život“, vztah k ženám. Kam zmizel syn z prvního manželství? Jak pracoval jako novinář, jak získával informace a jak s nimi nakládal? Jaké bylo jeho ideové zrání? – odkud se vzal antiklerikalismus, jak se stal od národního demokrata po masarykovce, a v závěru socialistou. Jaký byl vztah k E. Benešovi?

09:49 Student reagoval na vyjádření školitele a oponentů. Kandidát reflektoval posudky a souhlasí s připomínkami pouze částečně. Vyjadřuje se k jednotlivým bodům: Forma Ripkova projevu – autor uvádí, že je v práci obsaženo a při tom především čerpal z rozhlasových projevů. Ripka jako člověk – snaha zpracovat tento aspekt do práce (dětství, vztah k rodičům, vztah k druhé manželce). Hlavní linie bádání byl Ripka jako politik. Práce pro Jana Masaryka: symbióza, přičemž Ripka věděl, že je v podřízené funkci. Únor 1948 – autor práce zůstává kritický k jednání a rozhodování H. Ripky v tomto období. Koncepce práce – nová část textu je od roku 1945 (MZO, exil po 1948). Metodologie a heuristika – např. AKPR nedisponoval žádnými novými informacemi, student se s uloženými dokumenty ovšem seznámil; podobně též v případě Československého dokumentačního centra. Závěr – Autor považuje poslední kapitulu za hlavní interpretační část práce, suplující do jisté míry závěr. Autor uvedl, že nepředpokládá, že možné chybějící zdroje, na které upozornila oponentka, by závěry jeho práce posunuly či dokonce změnily. Fyzická konstituce Ripky – autor se nepokoušel o žádnou diagnózu. Novinářská činnost – Ripka pracoval jinak, byl v neustálém kontaktu s politickou reprezentací. Vztah Ripka-Beneš – Ripka „vykladačem“ E. Beneše, důležité pro pochopení Ripkových aktivit. Rozdíl byl v chápání Mnichova (zásadní až do konce života, podle Ripky se „mělo bojovat“) a února 1948, ale politicky se s Benešem nikdy nerozešel. Působení u národních socialistů byla pro Ripku otázkou prestiže. Kandidát uvádí, že i tento aspekt částečně zohlednil.

10:18 Oponenti se vyjádřili k vystoupení studenta. Prof. R. Kvaček – Prokázalo se, že Ripka jako novinář a politik může poskytnout prostor k široké diskuzi a je žádoucí, aby byl středem badatelského zájmu. Doc. J.

Čechurová uvedla, že postrádá některé tituly a archivní zdroje (viz 17 let v exilu) a nedostala vysvětlení, proč v práci chybí.

10:22 Student odpovídá, že ne vše, co četl či „měl v ruce“ uvedl v seznamu literatury. Zvláště, pokud šlo o duplicitu sdělení, které nabyl již z jiných zdrojových dokumentů (např. AKPR). Ze zahraničních materiálů pracoval s fondem Ministerstva zahraničí, kde se otevřelo téma evakuace. Zajímavé by byly rovněž materiály R. Luži aj., čím student uznal, že chybí materiály z USA. Pracoval však s dokumenty ÚSD AV ČR, který má Ripkovu pozůstalost z období emigrace. V soupisu chybí nejnovější biografie P. Zenkla, která však podle studentových slov vyšla až v době odevzdání práce a nebylo možné její poznatky zpracovat.

10:27 Předseda komise zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupil:

10:27 Prof. Ivan Šedivý – velká část textu (cca 200 stran) vychází z rigorózní práce. V soupisu literatury chybí studentova rigorózní práce. Je prvních 200 stran koncepčně něco jiného, než obhajovaná práce? Za nedostatečné považuje metodologické založení obhajované práce. Existuje řada metodologických úvah, jak psát biografie? Co znamená „biografická metoda“, k níž se autor hlásí? Jak je možné, že chybí závěr? Student uvádí pouze „shrnutí“.

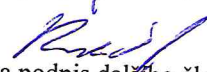
10:31 Student zmiňuje, že „navazuje“ na předchozí práci na tématu. Všechny již dříve sepsané části student revidoval na základě nově získaných pramenů. V soupisu pramenů je uveden studentův článek publikovaných v Moderních dějinách, který obsáhl směřování obhájené rigorózní práce. Autor nevyjasňuje svůj přístup, ale považuje za žádoucí podívat na již vzniklé životopisy (Zenkl, Laušman, apod.) a zhodnotit je jako celek.

10:39 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala tajně, počet členů komise 6 – přítomno členů komise 5 – kladných hlasů 4, záporných hlasů 1. Obhajoba disertační práce byla klasifikována „prospěl“.

Zapisovatelka: PhDr. Radka Šustrová

Jméno a podpis předsedy komise:

Jméno a podpis dalšího člena komise: